

MÅNDAG 23 FEBRUARI 2015 ● SVERIGES STÖRSTA MORGONTIDNING ● GRUNDAD 1864

Åsikter är inte bara handlingar, utan ofta dödliga vapen

Theodor Kallifatides om yttrandefrihetens gränser. Sidorna 6-7

Åk till Tensta!

På konsthallen visas bortglömde designern Frederick Kiesler. Sidan 3

Feministisk blick på Don Quijote.

Momentteaterns tolkning är ett mästarprov. Sidan 9

”Mitt namn är von Kröckert”

Konstnären Ernst Billgren byter namn - och stil. Som Wilhelm von Kröckert vill han undersöka sig själv som varumärke. Sid 4-5

Foto: Per-Erik Admanson

SE STOCKHOLM PÅ 20 MINUTER

Stans bästa utsikt från toppen av Ericsson Globe.

Öppet:
Vardagar 09:30-18:00
Helger 09:30-16:00

Läs mer och köp biljett på globearenas.se/skyview
Globen

Nyheter

Konst. Ernst Billgren byter skepnad

”Det mediala är en jätteviktig del av mitt måleri”

Konstnären och kulturkändisen Ernst Billgren gör helt om. Med nytt namn – Wilhelm von Kröckert – och ny stil på måleriet vill han nu undersöka hur starkt hans varumärke är: Kommer någon att bry sig om hans nya råv-, rådjurs- och fågelfria konst? undrar han.

Georg Cederskog
Reporter

• Namnbytet må uttolkas som ett lömskt mediespinn, men det är också ett återvändande till familjerötterna understryker han. Ernst Billgren har redan rätt ut sin släkt-historia i SVT-programmet ”Vem tror du att du är?”. Modern Wilhelmine föddes i Tyskland, men flyttade till Sverige när hon var 19 år och fick arbete som hushållerska. Hennes far hade då stupat som soldat i den tyska 6:e armén.

– Hon tjänade en fin familj och blev med barn med husets herre, som man blev på den tiden och så föddes jag. Därför fick jag min mors efternamn Kröckert, det står i doppapperet, och Ernst Wilhelm efter min morfar. Sedan träffade

hon en bilmekaniker i Farsta som hette Billgren och så fick jag ett nytt efternamn.

Som Wilhelm von Kröckert vill nu före-detta-Ernst-Billgren testa vilka krafter vårs tids varumärken besitter.

– Jag vill undersöka en eller två saker i varje utställning som jag gör. Den här gången är det om allt verkligen hänger på ens varumärke – eller om det också har någonting att göra med vad man skapar som konstnär. Hur konsten är utförd. Konstkulturen handlar ju så mycket om just varumärken i dag, säger han.

Det faktum att han ofta anlitas för att tala om värdet av att förvandla sig till ett varumärke födde idén till utställningen. Både reklambranschen och politikerna bjuder återkommande in honom för evenemang kring detta tema.

– Politikerna menar ju att bara fler kulturarbetare fick ett starkt varumärke så skulle alla ekonomiska problem ordna upp sig.

Man får intryck av att du redan tror starkt på varumärkenas genomslag. Du har beskrivit hela din konstnärliga gärning som ett slags medialt experiment.

– Jag är nyfiken, jag vill veta vad konst är och hur det fungerar och håller på att undersöka media med mina utställningar.

Vad tror du att reaktionen på dina nya verk blir?

– Vi får se. Troligtvis dyker ingen upp på utställningen och då får ju de som talar om varumärkets värde rätt. Eller så kommer det folk och ser på konsten och då kanske den har andra egenskaper. Man gör så gott man kan, jag är pensionär – man måste ju liva upp sitt konstnärskap.

Före-detta-Billgren understryker att utställningen också handlar om hantverk. Han berättar med viss förvåning i rösten om en lista på landets tio främsta målare som han nyligen fick syn på.

– Jag lade märke till att åtminstone åtta av konstnärerna på den listan målar av bilder, mer eller mindre noggrant. Det har blivit synonymt med föreställande måleri i dag. Man laddar ner en bild från internet.

För att ge sin undersökning maximal kraft har han inte bara återvänt till sitt dopnamn utan också bytt motiv, stängt av ”allt inflöde” av internettrafik under det senaste året för att i stället utgå från sina inre bilder och det handfasta måleriet. Dessutom har han skaffat en ny ateljé och köpt ett staffli, sitt livs första, påpekar han.

Hur skulle du beskriva dina nya tjugofem rävfräa målningar?

– De är vad som redan finns i mitt huvud. Jag ser målningarna som resultatet av hela konsthistorien

– Jag ser målningarna som resultatet av hela konsthistorien på något sätt. Tv-spel

Ernst Billgren och Wilhelm von Kröckert.

- **Målaren, grafikern, skulptören, debattören, film- och scenkonstnären och författaren Ernst Billgren**, född 1957, växte upp i Farsta och har bland annat utbildat sig vid Valands konsthögskola i Göteborg 1982–87.
- **Wilhelm von Kröckerts debututställning** öppnar den 28 mars på Lars Bohmans galleri i Stockholm. Den heter ”Originalmålningar”.
- **Ernst Billgren är i dag representerad** på bland annat Kiasma, Helsingfors, Malmö konsthall,

Moderna museet, Stockholm, Rooseum och Museet för samtida konst i Oslo.

• **Sedan 1997 är han ledamot av Kungliga Akademien för de fria konsterna.** Han arbetar numera i ateljén på Södermalm i Stockholm som Anders Zorn lät bygga.

• **Om vad han gör för konst härnäst:** ”Det har jag inte den blekaste aning om, men jag ska göra en utställning för Venedigbiennalen och då blir det något annat, det är fortfarande lite i dimman.”

Fem namnbyten i kulturhistorien.

Ernst Billgren är inte den förste kulturutövaren att starta om karriären med ett nytt namn. Här är fem andra exempel.

1 Prince.
1993, då Prince stod på toppen av sin karriär, bytte han namn till en symbol bestående av de sammanvinnade tecknen för det manliga och det kvinnliga könet. Det innebar dock en kommersiell kräftgång i karriären: de två plattor han släppte under det nya nam-

net, som ibland uttalades ”The artist formerly known as Prince” sålde dåligt, och år 2000 gick han tillbaka till att kalla sig Prince.

Totalt har han i olika projekt gått under ett tiotal alter egon, bland andra ”Joey Coco”, ”Gemini”, ”Tora Tora”, ”Alexander Nevermind” och ”ONE”.

Prince Foto: Robert Gauthier

2 Sean Combs.
Kallade sig Puff Daddy, men bytte sedan till P Diddy. Sedan bytte han till Diddy, eftersom ”P-et kommer mellan mig och mina fans”. När han uppträder i Storbritannien måste han dock fortfarande kalla sig P Diddy av upphovsrättskäl eftersom där redan finns

en artist som heter Diddy. Som klädesdesigner kallar sig Diddy för Sean John, **Sean Combs** och i maj förra året bytte han namn till ”Swag” på Twitter i en vecka.

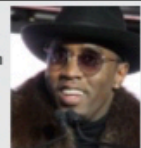

Foto: REX

Har du ett nyhetstips?

Torbjörn Ivarsson torbjorn.ivarsson@dn.se
Georg Cederskog georg.cederskog@dn.se

Kultur

Hanna Fahl hanna.fahl@dn.se
Sverker Lenas sverker.lenas@dn.se

finns också någonstans i dem och mönstren i målningarna kommer från kretsformernas former, säger Wilhelm von Kröckert.

Foto: Per-Erik Adamsson

”Ett namnbyte kan leda till kognitiv dissonans”

Niklas Laninge, psykolog med inriktning på kreativitet och beslutsfattande, förklarar varför konstnärer väljer att byta namn.

Vilka mekanismer tror du ligger bakom en konstnärs namnbyte, vad vill man uppnå?

Foto: Paul Hansen

– Till skillnad från andra arter så kan vi människor skapa associationer på ett rätt så godtyckligt sätt. Baksidan av detta är att vi skapar regler för oss själva om hur saker bör vara och hur man ska göra någonting. Genom namnbyten kan vi hoppa från en box med en uppsättning associationer till en helt ny box. Jag tror många konstnärer upplever en otrolig befrielse när de helt plötsligt slipper påverkas, medvetet eller omedvetet, av de associationer som kommer med ens namn.

Finns det något sätt som experimenterande med identiteter kan slå fel?

– Om en konstnär märker att namnbytet inte bar frukt, i det att bytet inte ledde till den kreativitet som hen hade hoppats på, så kan denne uppleva något vi kallar för kognitiv dissonans – alltså att hur vi trodde att något skulle bli inte stämde överens med verkligheten. Detta är givetvis en rätt jobbig känsla där konstnären säkert kan börja klandra sig själv. Sedan så finns det förstås ingenting i forskningen som pekar på att bara ett namnbyte i sig leder till ökad kreativitet. Den konstnär som tror att det är så kommer säkerligen att få ett kallt uppvaknande när hen märker att allt, trots sitt knasiga nya namn, är precis som vanligt.

Hur uppfattar publiken det – är det enkelt att omvärdera sina uppfattningar av till exempel en artist?

– Även mottagarna är ju associationsmaskiner. Oavsett vad Prince kallar sig, så kommer hans röst och utseende väcka mängder av associationer till hans tidigare artistpersoner. Precis som det faktum att vi alla är fördomsfulla och ibland agerar på stereotyper så kommer vi ha väldigt svårt att nollställa vår uppfattning om en artist, även om denne bytt namn till en lustig krumelur.

Kristofer Ahlström
kristofer.ahlstrom@dn.se

uttrycker sig med, säger han och utvecklar:

– Det mediala är ju en jättevägskans del av mitt måleri, det är jätteroligt att den plattformen finns. Men journalister älskar ju folk som inte ger intervjuer, ”äh, han har inte gjort en intervju på tretio år” och så där. Det är väldigt tydligt att de har svårt för folk som talar med dem, det där är något slags självförakt, som en yrkessjukdom, fnissar han.

– Hade jag gjort alla de här målningarna och varit den sista männ-

niskan på jorden så skulle det ju bli ganska meningslöst. Det blir ju väldigt tråkigt utan en kommunikation mellan andra människor. Ingen människa är en ö.

Vad ska du heta efter utställningen?

– Jag har inte tänkt så långt, det får jag fundera på. Men jag har ju faktiskt inte bytt namn, det är ju mitt gamla namn som jag är född med.

Kommer värdet på dina gamla verk att påverkas av att Ernst Billgren

nu – återigen – blir Wilhelm von Kröckert?

– Allt sådant där får vi svar på. Men jag har sällan svaren utan är mer intresserad av frågorna. Frågorna leder någonstans, svaren är ju en avslutning.

DN:s konstkritiker Ingela Lind har beskrivit dig som en av Sveriges mediesmartaste konstnärer. Vad säger du till dem som kommer att tolka namnbytet och de nya motiven som ett marknadsföringsgrepp?

– Jag har bytt väldigt många kon-

texter inför den här utställningen, jag har bytt person, motiv och ändrat alla förutsättningar för att se vad som händer med måleriet. Medieuppmärksamhet vet jag inte vad jag ska göra med.

– Jag har inget behov av sådan, jag är redan Sveriges kändaste konstnär. Det finns ingen som tackar nej till så många tv-program som jag, både ”Skavlan”, ”Let’s dance” och ”Robinson”, säger före detta Ernst Billgren.

georg.cederskog@dn.se

3 Le Corbusier. 133 år hette han Charles-Édouard Jeanneret-Gris och slet hund på olika arkitektbyråer, men 1920 bytte han namn till Le Corbusier, en omskrivning av det gamla släktnamnet ”Lecorbésier” på mammans sida. Det blev även en lyckad konstnärlig rebranding: hans tankar om

den funktionella staden blev ett av modernismens främsta förtecken, och Le Corbusier blev synonym för en hel arkitektonisk konststil.

Foto: TT

Le Corbusier

4 Snoop Dogg. Snoop Doggy Dogg bytte till Snoop Dogg som bytte till Snoop Lion. När det nya namnet inte lyckades få fäste i medier bytte han tillbaka till Snoop Dogg, för att sedan byta till Snoopzilla när han gjorde funkalbumet ”7 days of funk” i december 2013, för

Foto: TT

Snoop Dogg

att sedan byta till Snoop Dogg igen.

5 Tommy Nilsson. Sångaren bakom hits som ”Öppna din dörr” och ”Vill du ha sex med mig” utannonserade att han skulle byta namn till Tommy Black: ”När jag nu släpper mitt nya mörka album vill jag även markera det med ett nytt namn.” Det hela visade sig dock vara en utstuderad

reklamkupp för att marknadsföra en ny chokladkaka med lakris smak. Nilsson bytte sedan tvärt tillbaka till Nilsson.

Foto: TT

Tommy Nilsson

Kristofer Ahlström